

(Si vous avancez lentement – « Festina lente ! » –, faites en priorité les 2 premières phrases de chaque catégorie, jusqu'aux relatives. Vous êtes encouragés à terminer l'exercice chez vous. Les phrases marquées d'un astérisque sont un peu plus difficiles que les autres.)

Vocabulaire

1. Omnibus notum est hoc adagium : « Qui bene amat, bene castigat. »
2. Vix centum vocabula Latina mihi nota sunt.
3. Cura rerum publicarum nobis communis fuit.
4. Librorum lectorum recordatione fruimur.

Les temps dans la proposition infinitive (type de subordonnée complétive)

5. Amici mei credebant in classe praeparatoria me cruciatum vivere.
6. Laelius sperat memoriam amicitiae suae cum Scipione jucundam fore posteritati.
7. *Hoc primum sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse.

Usages et temps du mode participe

8. [Eae] Quae narrationem illam lecturae sunt, sibi quaestiones ponere debent.
9. Cicerone necato, ejus tamen opera semper vivebant. [opus, -eris, n. : œuvre, ouvrage.]
10. *Adhibita diligentia amicus falsus a vero distingui potest. [Adhibere : appliquer.]

Usages de « videor » + subordonnées comparatives

11. Amica mea non tam tristis videtur quam extincta.
12. Nihil audivisse videor de eis rebus quae in Syria adventae sunt.
13. *Minus videntur dormivisse quam necesse erat. Vix possunt somno resistere.

Subordonnées relatives

14. Id me vulnerat quod modo dixisti.
15. Id quaero quod alios beatos facit.
16. Amicus quocum vivebam nunc in alia urbe negotia gerit. [gerere = facere]
17. Augustinus episcopus Hipponis fuit, qua in civitate omnia opera sua (con)scripsit.
18. *Num cognoscis ea quae eleganter scripta sunt a Cicerone de amicitia ?
19. *Cupio vel appeto id in quo est omnis vis philosophiae : patientia animi.

Subordonnée complétive introduite par « quod ».

20. Eo magis litteris antiquis studeo quod fabulae deorum semper mihi placuerunt.
21. *Quod socer meus me amat, mihi est cordi [= double datif].

Subordonnée consécutive

22. Sic est sapiens, ut venturum « concursus candidum » non timeat.

*Le subjonctif obligatoire dans la subordonnée interrogative indirecte

23. *Dic nobis quid sentias de rebus publicis.
24. *Laelium rogavimus quid de amicitia sentiret.
25. *Sapientiam ita quaerit, ut omnes philosophorum libros legerit.